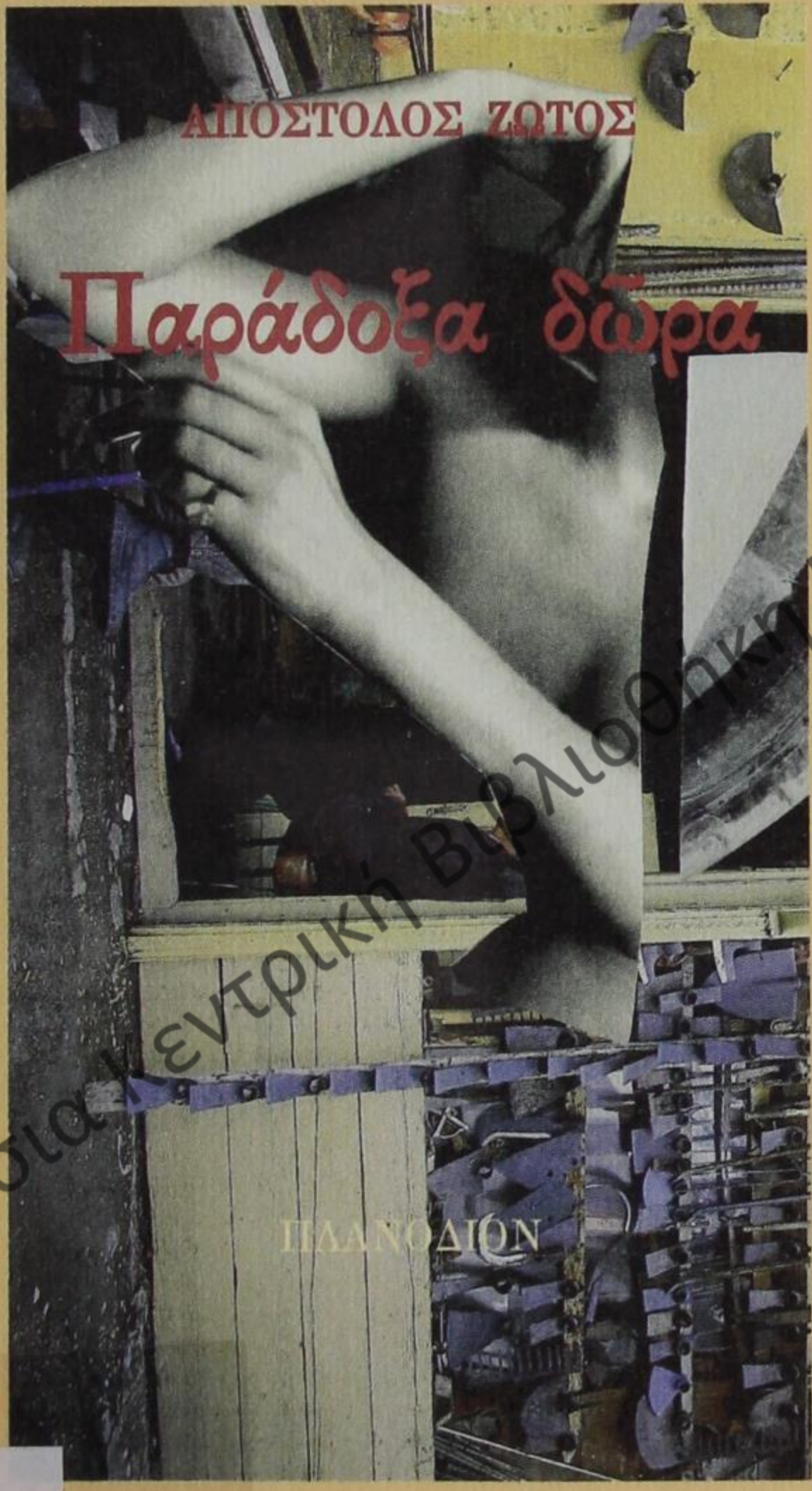

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΩΤΟΣ

Παράδοξα δώρα

ΠΙΛΑΝΟΔΙΩΝ

Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ISBN 960-8432-23-5

Εκδόσεις ΠΛΑΝΟΔΙΟΝ

Γρηγοροβίου 25, 111 41 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 210-2284403,
e-mail: planodion@otenet.gr

καί 'Απόστολος Ζῶτος

'Αλαμάνας 129, 104 42 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 210-5130776

ΠΑΡΑΔΟΣΕΑ ΔΩΡΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΜΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ 55206

ΗΜΕΡ. ΠΡΟΣΤΙΘΗΚΗΣ 27-8-13

ΤΑΞΗ. ΑΡΙΘΜ. 889 207

Κωδ. εγγ. 8204

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓ. ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΜΙΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓ. ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΜΙΤΗΣ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Χώματα ποιητῶν, Ἐλεγείον, Κόνιτσα 1985

Πέπλα αἵματος, Ἐλεγείον, Κόνιτσα 1987

Ἀμύθητα χέρια, Στιγμή, Ἀθήνα 1999

Κόνιτσα Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΩΤΟΣ

Παράδοξα δῶρα

Εκδόσεις Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΠΛΑΝΟΔΙΟΝ

ΑΘΗΝΑ * 2003

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΩΡΑ

Βαδίζουσα εὐγλωττα σέ βαθιά νερά τῆς ἀσφάλτου
κάρβουνο τινάζοντας τῶν μαλλιῶν της
βελούδινο πέπλο τοῦ στήθους
Ἐλευσίνα νέα δεκαοκτώ χρονῶ
—νηπενθές ρόδο ἀπογεύματος—
μοῦ ἐνεχείρισε ἀπόψε ἀλλόφρων
σέ μυστικό δωμάτιο μέ κασέλες καί κρίνα
παράδοξα ἀκριβά δῶρα.

Λήκυθο ἀναπαίστων
μπερέτα πού ἀλαφροῖσκιωτους τρύγησε ποιητές
κόκκινο μαντήλι ἀπό τήν σαρμανίτσα τοῦ νεκροῦ
σειρήνα ἀλβανικοῦ περιπολικοῦ πού ξεβράζει μπεράτι
δρεπάνι ἀνήξερο
ἐγκωμιαστικό Ἰαμβο Δήμητρας
χέρσο θάνατο ἀπό τίς τελετές τοῦ Ἄδη.

Καί καθῶς στό μαδί τοῦ ὀρίζοντος
μιλοῦσε γιά ἀμμενεργάτες
παλιοσιδερά ἴσως στά λαγόνια τῶν ναυπηγείων
θυμωμένη πανσέληνο
εὐκαλύπτους

καί λαμπρῶς τελείωνε ἡ ἐπίσκεψις
ὑπό τόν λύχνο ὀνείρων
μέ ὄρκους χαρά ὑπολανθάνουσα
ὑψωσε συγκινημένη ἐξαίσια ἀντίδωρα

γιασεμί ὑψικαμίνου
θαλάσσια σκουριά θωρηκτοῦ πού
ἐξέτισε τό νεανικόν τῆς ποινῆς
σέ γέροντα ὠκεανό τοῦ Λωτρεαμόν.

Ἐννεάσημος ἀκούγεσαι δόχμιος
μυρίζεις Περσεφόνες, μοῦ ψιθύρισε,
ἀγκάθι σέ ξερολιθιές Βίκου
ἐμφύλια πυρίτιδα
ὠδές κήπων.

Τά χέρια σου μέ δεινότητα λευκή
παγίδεψαν κοτσύφια
ραπτομηχανές χάιδεψαν καί βελόνια
φορέματα
ἐπιστολές ἄπειρες
ἀκαταπαύστως χρώματα ἐρημίας
ἀγριολούλουδα Δρακὸλίμνης
σελίδες
κάτασπρους λαιμούς γυναικῶν
ὀπτασίες τοῦ μέλλοντος
νεράιδες
κρόσσια ἀστροφεγγιάς
σχεδόν ἄθικτη κνήμη ἀκρωτηριασμένου ἀγάλματος.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀπόγονος πληθείων
μὴν φοβᾶσαι τόν θάνατο,
τὴν ἰδεώδη ἀπορία τοῦ βίου μας,
ἀλλὰ συνεχῶς κόμιζε Ἑλληνικά ποιήματα
σοφία τῆς λήθης
ἠττημένα λουλούδια ἀπογευματινοῦ φωτός

αίνιγματα λέξεων
καί λειδόρησε εξακολουθητικά
τούς άτάλαντους θεατές τῆς ζωῆς.

13-22 Ἰουλίου 2002

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Κάποτε μίαν ἔμφλογη Κυριακή
 τόν Ἰούλιο τοῦ 2049
 σ' ἓνα τρίστρατο
 μέ φειδώ ἓνας ἱερομόναχος,
 ἐνόψει βιογραφίας,
 ρώτησε τόν Φράντς Κάφκα
 ἐάν προτιμᾷ τελικῶς
 τήν ἐκδικητική μοίρα ἑνός περιστρόφου
 ἢ τήν ἐκπεπτωκυῖα ὁμορφιά
 φωταγωγημένης κεντρικῆς λεωφόρου
 — δίχως ἀναρριχήσεις κυπαρισσιῶν
 φυσικά καί θροῖσματα εὐκαλύπτου

Ὁ Φράντς Κάφκα διάλεξε νά μὴν ἀπαντήσῃ
 ἔβαψε μαῦρο καί κόκκινο τά χέρια του
 καί θυμωμένος διέσχισε ἀγέρωχα
 τήν πανερημιά τῆς ὁδοῦ Αἰόλου
 ἀνάμεσα σέ προθῆκες καταστημάτων
 μέ ὠραῖα ἐγγλέζικα κασμῆρια
 καί διασωθέντα ραφτάδικα
 κρατώντας ὑπό μάλῃς ὄχι ἀπαστράπτου Μ1
 ἀλλά τίς εἴκοσι γνωστές ὁδές
 τοῦ δικοῦ μας ποιητῆ

καί κάθησε νά πιεῖ
 — μέ τά λιγοστά του χρήματα —
 ὡς τό κατακάθι

τόν απογευματινό του καφέ
στό καφενεῖον
Αιολίς.

27 Ἰουλίου 2003

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Στή Σάρρα

Μέ βοή φωνηέντων
 από τόν ἄγραφο ἀναδύεσαι στίχο τῆς ὀμορφιάς σου
 τά πλήκτρα τῆς γραφομηχανῆς
 προαιώνια κόρη τοῦ θυμοῦ
 μέ λαγόνια πόθου φεγγάρι χέρι
 στή μανία ἐξασκημένο τῆς πένας
 ἔρωτα ὀμνύοντας θάνατον ροές ὀνείρων.

Τά μάτια σου μόχθος μαύρου σταφυλιοῦ
 στρεπτή συδαύλιζαν μέθη
 σύννεφο ἰῶδες ρημάτων ἀναίδεια
 καθώς στά γεῖσα τοῦ στήθους
 μέ περιπάθεια ἀγλαόν ἐννύχευε σέλας

Ὅμορφη στίς αἰχμές τοῦ φωτός
 στό πένθος σάλπιγγας
 δίψα ἀκούγεσαι Θράκης πείνα Πανσελήνου
 ἀνέμου εὐλάβεια
 κοσμημένη μῶβ καί πλήθος ψιθυρισμούς
 χρυσάφι καί σμάλτο
 ἀναισχυντία φιλιῶν
 ὠρυγές πάθους

εὐγλωττη ὅπως ἡ καλλιγράφος τοῦ Αὐγούστου βροχή
 στούς τσίγκους
 μελάνι μάταιο
 μινύρισμα βροντῆς συριστικά μονοτυπικῆς

ἀπό ἓνα σ' ἄλλο ἀστροπελέκι

ἐκ τῶν ἀχράντων ἔμφλογη ὡς
φύλλο ροδιάς
ιώτα Κίρκης
στήν εὐγένεια δοσμένης τοῦ ἄχ
φθόγγους ἐπιθαλάμιους
ἀναστεναγμούς τῆς Σελήνης.

Ἄκροτελεύτιες φρύαζε ὁ λαιμός σου ἠδύτητες
στή γλῶσσα διατυπωμένες τοῦ λευκοῦ
ἢ ὠλένη μέ τό χνούδι της σταροχώραφο
σελίδα ἀφῆς θήλυ τζιτζίκι
χρυσή τοῦ θέρους ἐνθύμηση.

Τώρα ἔντρομος ἀπό ἔνστικτο σάν
ἄγγελος Κυριακῆς
στήν Ὠραία ἐκτεθειμένος Πύλη
βάκχες ἀναμνήσεις
μέ ὑπόσταση διθυραμβική ἀκούω σιωπές
λέξεις παλίνδρομες τοῦ Αἰσχύλου
τή ματιά δέχομαι τοῦ θανάτου σου
ἀδόκητα λοξό δάκρυ
ποσότητες λύπης λίθους
μελωδικά γεγονότα οὐράνια.

Φθινόπωρο 2002

'Αναρριχητικός ἄνεμος σπουργιτιῶν
τύλιξε τὰ κυπαρίσσια.

"Ομως ἐσύ περπατεῖς
παρ' ὄλο τόν ἥλιο τοῦ μεσημεριοῦ
χλωρός στήν προκυμαία
Δέν ἀκούγεται πυροβολισμός
μήτε κἀν εὐωδία ρόδου
'Απέριττα στραφταλίζει ἡ θάλασσα.

Δέν παρουσιάζουν ὄπλα οἱ στρατιῶτες
'Απειλητικά δρέπουν οἱ λόγχεις στόν οὐρανό τό κενό
'Αγγελοι περιῖπτανται πένθιμα παντοῦ
'Η πλάνη μέ τίς κάρχεις τῆς
σκεπάζει ἀθέλητη τήν Ἱστορία
Βάλσαμο τὰ λόγια σου
Συνένοχα πρηγῆς ὁ θεός.

"Οτι δέν ἐπαιξες
σέ ζάρια καί λευκά χαρτιά
νηπενθῆ ὀπλοστάσια λυρισμοῦ
Τοῦ πόνου σου τὰ ὑπάρχοντα ὄλα
ἀλλά μέ ρόδου μοσχοβόλημα ντουμάνιασες
χρόνια χίλια

δίχως ὁ ὕπνος τῶν γυναικῶν ν' ἀπουσιάζει.

Κι ἄς ἔζησες μόνο μέ τό ὑπαλληλικό ψωμί τῆς ἐξο-
ρίας

ἀθέλητα κράτησες στά χέρια σου ὠδικά πτηνά κι ἄ-
στρα.

Μέ φρέζιες τώρα ἔγγιζουν οἱ κάργες τό στῆθος
τήν εὐπάλαμη μοίρα σου

Ἄναψαν τίς λαμπάδες σέ ἐκεχειρία φωτός οἱ ἀστοί
— ἀόρατη ἐξηκονταρχία —

μήπως καί βρέξει μέλι ὁ οὐρανός·

Δεκαπεντασύλλαβες ν' ἀνακρουστοῦν Κυριακές
μέ μπάντες τοῦ θανάτου.

Ἐντρομα ὑποκλίνεται ὁ αἰώνας στά χεῖλη σου·

Στή λήθη ἀντίκειται

τῆς μνήμης ὁ ρυθμός.

Μάιος-Ιούνιος 1998

Μιά θαλερή νύχτα
 καθώς κάλπαζαν οί νεκροί καί τό
 φιλιατρό τήν αἰθάλη κάπνιζε τῆς ψυχῆς
 ὁ γαλάζιος ἄγγελος φτερουγίζοντας
 πάνω ἀπ' τή στέγη
 ἄφησε μέ χειρονομίες καλλιγράμμες
 τήν ὀμπρέλα του πένθιμα
 στίς σκάλες τοῦ σπιτιοῦ σου
 μέ τρόπους κρίνων
 ἐξ οὐρανοῦ.

Τίς τριανταφυλλιές ἄναψε κόκκινη βροχή
 καί μέ τό μαχαίρι του
 πρίγκιπας
 — μπαμπάκι ἡ ψυχὴ του ἄγραφο —
 κερὶ ἔκοψε καί βοριάδες.

Ἦξερε πώς σφαδάζουν οί ἄνεμοι.

Τριάντα χρόνια τώρα
 κάθε του συλλαβὴ
 ἔξω στό φεγγαράκι ἀνοιχτά τῆς αὐγῆς
 μαγεύει τό σῶμα σου
 μέ τρέμουσες σάλπιγγες
 βελάσματα καί ναρκίσσους
 ρήματα χρυσοειδῆ.

Βαθύλυπες γραμμές

χαραγμένες στην παλάμη σου ή ζωή
θάνατος
άνομοιότητα πανσελήνου.

2002, Κολωνός
Φθινόπωρο

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ἡ καλλίγραμμη ἀπροσεξία τῶν χειρῶν σου
 νουθετεῖ ποταμούς
 τὴν ὄχρα εἰκάζει τῆς Σελήνης
 στό τατουάζ τοῦ στήθους μου·

εὐηχο μινύρισμα ἔρωτος
 λιθοβολισμό τῆς νυχτός
 ἀπό χιλιάδες ἀηδόνια.

Καί τό στολίδι στὸν ὀμφαλό
 γνώμονας πάθους
 χρυσή προσήλωση
 φαντασμάτων καί ὀφθαλμῶν.

Ἡ παλάμη σου παλίνδρομη διδάσκοντας μοίρα,
 ζωὴ χρυσαύγινη
 μάνητα δακρῶν στά μάτια·

θάνατον ὑπολανθάνουσα
 μέχρι παθήσεως ρέμβη ἐρώτων
 αἴφνης ὑδράργυρος.

Ποιὰ ἡδονὴ πλάγια ἀσκεῖς μέ λουλούδια λιποθυμίας
 ὀρειχάλκινη ἡχώ βραχιολιοῦ

κραγιὸν ἀπόρρητο

γοητευτικὲς πληγὲς ἀνεμώνης

αἰῶνες μιλημένες στὸν ὕπνο μου.

Τελικά τή δωρεά τῆς Καλα-
μάτας καί τοῦ Μανχάταν
ἔχοντας ἀνάμεσα στούς μηρούς
τίς ἐκλεπτυσμένες νύχτες
στά περίχωρα τῶν λογισμῶν σου
ἀναρωτιέσαι
ἐάν ἡ διαμάχη ἀνάμεσα
στήν εὐώδη αἰδῶ τῶν
ἐκμυστηρεύσεων
καί τήν παμμέλανη ἡδονή
συνεχίζεται ἀκόμη.

21 Μάη 2002

Εὐμοσία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ληστής χρωμάτων
 ὁ ζωγράφος Ἰωάννης Ἀλέξης Βέγας
 αἷμα στή μισή διαβάζει Σελήνη
 μέ μανία ἐρωτική τή λύπη τοῦ ἀπογεύματος
 καί παράμερα χωρίς πεπρωμένο κλαίει στίς ἐρημιές.

Θολό πίνει τσίπουρο καί κρασί
 τόν ἥλιο τῶν σταφυλιῶν του
 σταγόνα στυφή τόν οὐρανό σκάβοντας
 ἀεράκι θυσιάζοντας στά ρόδα τοῦ κήπου
 τῶν ἀηδονιῶν τή γραφή

ἓνας ματωμένος Ἀῶς στὸν ἐγκέφαλό του
 ἔρχεται ἔρχεται θάνατος
 χρυσάφι καίγοντας κι ἀσήμι
 σέ ἔξαλλο μέσα χιόνι καί μπαμπάκια.

Ἵστερα μέ ἀνδρείκελα
 στὸ ἀνάκλιντρον
 σκάβοντας τ' ὄνειρο
 ποτάμια θυμᾶται σέ παρθένα δάση
 περίστροφα
 δεσμά καί ματόκλαδα τῆς πεντάμορφης
 στό πηγάδι τοῦ Κάλη
 κοιμητήρια βουνά
 χιόνι τοῦ νεκροῦ
 ξερολιθιές.

Τό βράδυ σέ σίδερα τσακίζεται Πανσελήνου
πλησίον τῆς μουσικῆς
πάνω ἀπ' τό γκρεμό ἀκούει ἀγγέλους
ἠδύτητες κουρταλεῖ
σέ μυστικά βυθίζεται ἔντρομος τοῦ νεροῦ
περιπτές σκέψεις.

Χαράματα

σέ ἀπόκρημνα ὄνειρα
ἀντικρούοντας λύρες ἀνέφικτα ἀγκάθια
τίς πληγές του
ἐκτοξεύει
σέ κυπαρίσσια καί οὐρανοῦς.

28 Ὀκτωβρίου 2002
Ἀθήνα-Κολωνός

Φοροῦσες τό μαῦρο κοστούμι τοῦ Κάλβου
 θλίψη ἀνάδινε τό ἀπόγευμα
 Ἄνυποπτος εὐώδης Μάρτιος μικρῆς ἡλικίας·
 μετάξι
 κρίνα στή σιγή τῆς θηλῆς κόμιζε ἄγγελος.

Πρόσωπο βαμμένο ὁμορφιά τοῦ μελανοῦ
 εὐφωνο ἄσπρο
 βέβηλα πού δέν γνώρισα ὄνειρα.
 Στίς γραμμές τῶν χειλιῶν
 ἄπιαστο ρυάκι ἰώδιο ἴαμβος ἢ φωνή
 ἀργυρά ἐλικόδρομα σύμφωνα πυρετοῦ στούς μαστούς
 σελήνης ἢ καμπύλη.

Στά μισά τοῦ πεπρωμένου αἰνιγματικά
 μοῦ ἔσφιγγες τό χέρι,
 βελούδινη ἀκουγα ἐπωδό πίσω ἀπ' τήν ἀφή
 μετρώντας τούς σφυγμούς
 ὀχτώ γόους δάχτυλα σέ χρῶμα
 πορτοκαλιοῦ·
 Φιλόκαλη παντοῦ εὐωδίαζε μνήμη.

Τώρα μέ μάτια μώβ, ὑπόσταση ἐλεγειακή,
 τυφλές ἀγγίζω χαρές τριανταφυλλιά δάχτυλα,
 ἀθέλητα πλάνης
 χρυσό ὀλοφύρομαι ἀεράκι.

Θούρια φυσάει στό στῆθος σου πανσέληνη ἔλξη
πνευστή ἄνοιξη·

ἔφιππος μιᾶς ἄρπας καρδιάς
ἀκατοίκητος καλπασμός.

Ἀθήνα, 26 Μαρτίου 2000

Εὐρωπαϊκή Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Οἱ ποιητές
 δέν αἰχμαλωτίζονται πιά
 στή λευκή τους σελίδα
 στίς ἰαχές ἑνός ἀόρατου
 μουσικοῦ ὄργάνου
 κατέθεσαν τό τυφέκιον
 μαζί μέ τά ὀστά τῶν πολιτῶν
 στήν ἀναίδεια τῶν νεκροταφείων.

Τή λύπη χαίρονται τοῦ καφενείου
 ἐνίοτε τό κατακάθι τοῦ καφέ
 τό χλιδάτο τους ἔνδυμα
 ἴσως τήν ὑγρασία τῆς Πανσελήνου
 τό ὠχρό γανταφορεμένο της χέρι.
 Μέ ἀμεριμνησία
 τό χρυσό βγάζουν δαχτυλίδι
 ξανοίγουν στά ἐρέβη
 σέ οἶστρο κομητῶν
 στίς ἐμμονές οἴνοπος πόντου
 καί δεμένοι πισθάγκωνα μέ ἕνα
 νῆμα χρυσό στό κατάρτι τῆς ἡδονῆς
 μοιρολογοῦν τό Βοριά.

Οἱ εὐκάλυπτοι
 δέν ἀκοῦνε τούς αὐτόχειρες
 στίς ἀλέες!

22 Ὀκτωβρίου 2002

Στόν Γιώργο Γώτη

Ἄερας φέρνει διοξειδία φῶτα κίτρινα
διθύραμβο λύπης
ἐσπέρια ἄστρα
μικρές πυρκαγιές·
ἀπόηχο ἀπό λουστραρισμένα σκαρπίνια
αὐτόχειρα
πού τόν τελευταῖο του ἤπιε καφέ
ὡς φωνῆεν ἀπογεύματος.

Ἡ Περσεφόνη γνέθει τσιμέντο στά
παλιοσίδερα καί τίς τσουκνίδες.
Δίπλα στήν ἄσφαλτο στά διόδια τῆς βροχῆς
πίσσα σκοτάδι.
Χωρίς αἰδῶ
Τρέχει καί τρέχει
ὁ θάνατος.

Μέ θάλασσες στά μάτια κερὶ καί
μέλι στό βολάν.

Στήν κόρη τοῦ ματιοῦ του
κοιμοῦνται ἀνήξερα χιλιόμετρα.

Τό περιπολικό πεσμένο μπρούμυτα
λάμνει χωρίς κεφάλι·
ὠλένες ὑψικάμινο.

18 Ἰουλίου 2002

ΑΠΕΙΛΗ

Στόν 'Ε.Χ. Γονατᾶ

'Απόψε
καθώς κρίνα ἢ νύχτα τίς ὄχεντρες
ἔσφιγγε στό λαιμό
καί καλαίσθητο ἐσειότουν φεγγάρι

ὁ Γεώργιος Τράκλ
γιασεμί καί ἔψιλον σελήνης
φωνές ἠδονῆς
ῥαῖος στήν ἀκατοίκητη μοναξιά του

αἷμα στά θεμέλια τοῦ σπιτιοῦ
ἀπό κατάστιχτους ἔχυνε πετεινοὺς
ἴαμβο νεκρῶν
μέ ἀρχαῖο ἀπειλώντας θυμό
καί φωνή ἐπομβρίζουσα.

Σταματῆστε, ἐπιτέλους, νά βυζαίνετε
μέ τά χρυσά σας δόντια
λάσπη στή βαθιά σπηλιά,
οὐρανό νά θυσιάζετε στά κυπαρίσσια,
ἐλάφι σέ μαχαίρι ἄνεργο.

Διῶξτε μακριά τίς φτεροῦγες τοῦ θανάτου
πού σκυλί λυσσασμένο ἄλυχτᾶ
στό κατώφλι σας.
Μ' εὐκрасία ψυχῆς κυριέψτε τήν ὀμορφιά.

Ἐπιτέλους
Βγεῖτε στό φῶς
γλυκά ἀφουγκραστεῖτε ἤχώ μουσικῆς
βοριά δροσερό
ἔρωτα φεγγαριῦ
καί μέ χέρια ἐμπύρετα
ἀνεβεῖτε
«σέ ράχες καί κεφάλια περιστριῶν».

25-30 Αὐγούστου 2002
Κόνιτσα

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Κάποτε

ἡ τρίτη ἢ μικρότερη ἀδελφή
τῆς γιαγιᾶς μου Γλυκερίας
— τί κρίμα ἀλήθεια πέθανε πρὶν
γεννηθῶ—

ἡ Ζωή,

ἀπόχρωση γερανιοῦ,

κόρη περιοδεύοντος ἑλληνοδιδασκάλου
ἔντρομη

πῆρε τῶν ὀμματιῶν της

στά ζόρικα χρόνια τοῦ πενήντα

καί πικραμένη

παιδί τῆς θύελλας μέ καινούργιο φεγγάρι

πῆγε καί ἐγκαταστάθηκε τελικά,

μὴν καί ξεχάσει τοὺς μωρόπιστους

σέ πόλη τῆς Ἠπείρου,

μέ παραλιακές θροῖζουσες ἀλέες,

ἐκεῖ ὅπου ἔζησε καί ἔδρασε

καί μετὰ τόν θάνατό του

— ποιητικῶς πάντα—

ὁ Κώστας Καρυωτάκης.

Κατεβαίνοντας τότε στή λύπη

χρυσό ψαρεύοντας ψάρι τῆς ξενιτιᾶς

ὄμορφες ἔζησε μέρες μέ τοὺς τρεῖς γιούς της

χωρίς φειδῶ ἀγάπης

οἶστρο στά στήθια.

Οἱ δύο
ἦτανε χτίστες,
μέ χέρια ὄλο ρόζους
καί ταχύκαρδα ψαρά μηλίγγια στούς κροτάφους.
Κόσμησαν, λοιπόν, κατ' ἐξαίρεσιν
τήν πόλη
ξερολιθιές
ῥαῖες τοιχοποιίες νεκροταφείων
πού ἀκόμα σώζονται μουχλιασμένες
καί ψηλά διώροφα ἤ τριώροφα
σπίτια
πού κατοίκησαν ἐν τῷ μεταξύ
εὐήμεροῦντες συμπολίτες τους
δημόσιοι ὑπάλληλοι
καί τελωνειακοί φύλακες φυσικά.

Ὁ τρίτος,
ὁ μικρότερος,
σάν ἄγγελος μέσα στούς δρόμους,
μ' ἓνα μικρό πετρελαιοκίνητο φορτηγό,
τύπου Χάνομακ,
γύριζε ἀστάματητα ὅλες τίς ἐποχές
στίς ἐστυνομοκρατούμενες ἐπαρχίες
Φιλιατῶν,
δυτικοῦ Ζαγορίου
καί Κονίτσης
σέ εὐτελές παζαρεύοντας ποσόν
ζαχαρώδη προϊόντα
ἦτοι γλυκασμούς παραδείσια πανηγυριώτικους
κι ἐδώδιμα μπακάλικα ἀποικιακά.

“Ομως στά τέλη τῆς δίσεχτης γιά τόν τόπο μας
δεκαετίας τοῦ ἐξήντα,
θαρρῶ τό ἔτος ἐξήντα ἑφτά,
χάθηκε ἡ μάνα βαθύλυπη στό
μαῦρο μπαστούνι της
μ’ ἀμέτρητα ἄστρα.

Τήν ξεπροβόδισαν
ντάλιες μοιρολογοῦσες ἀνεψιές
μέ καλογουαλισμένα παπούτσια
μῶβ μπόλιες.

Σιμά της ἐκοιμήθη ὁ πρῶτος,
λένε ἀπό κακό σπυρί

— τί λές μάτια μου

ζάχαρη στό χεῖλος τοῦ κρατήρα

κι ὁ δεύτερος

μέ ἀκανθώδη ὄνειρα καί ἔνοχες διαθέσεις

περνοῦσε τά ἀπογεύματα

στό καφενεῖο τῆς πλατείας

τοῦ φανατικοῦ Ἀεκτζῆ Βασίλη Κωστούλα,

μέ τούς ἐργάτες τοῦ λιμανιοῦ

πίνοντας

καί καπνίζοντας ἀρειμανίως

κοιτάζοντας στή λιμνούλα

τοῦ χρυσοῦ ρολογιοῦ του

τή σκουριασμένη θάλασσα.

“Ομως

ἕναν Νοέμβρη μέ νηπενθή βροχή

κι ἄδειες φλέβες

Παρασκευή βράδυ

σ’ ἕνα τοῖχο σκόνταψε κομητῶν

πίσω ἀπό τό κτήριο τῆς ἑξηκονταρχίας
ἀβοήθητα
πέφτοντας στό κενό τοῦ τάφου του.

Ράθυμη τώρα ἡ ἐπαρχία
στή νωχελική ἐπανάληψη
μέ φυγαδευμένο βλέμμα
τό ἀλφάβητο ξεχνοῦσε τοῦ φόβου της
καί σέ πλαγιές ἄοπλες πλέον
χρώματος καί εὐωδιᾶς
αἰχμηρές μέλισσες ἀναίτια τάιζαν
τήν ὑποταγή τους
— τοῦ ἔρωτος ἡ ἀρετή κονιορτός —

μιά βραδιά ἀνατέλλοντος Αὐγούστου
στήν ὁδό Ἀγίου Νικάνορος καί
Πρεβέζης γωνία στά Γιάννενα
— κι ἐνῶ σέ πείσμα τοῦ καιροῦ
τά μαγγόπαιδα τῆς γειτονιάς
ἔπαιζαν ἀκόμα τσιολέγκα
ἀκούστηκε ξανά σέ τυραγνισμένο μέτωπο
ὁ ἦχος,
ὁ θανάσιμος ἐκεῖνος ἦχος
τῆς μαύρης στιλβωμένης μπερέτας
πρὶν τήν ἐρημιά.

Ζάκυνθος, 9-10 Ἰουλίου 2000

Ἦταν ρόδινο τό ἀπόγευμα.

Ἄναβε τά κόκκινα ἄλογά του ὁ ἥλιος στή Δύση
κοιτάσματα χρυσοῦ στή γαλήνη τοῦ ὀρίζοντος.

Ἑλληνική πόλη μέ ἀλέες κυπαρισσιῶν
ἄδειους στρατῶνες
Χιονισμένα βουνά

Ἄτελής ἡ σελήνη κι ὁ θάνατος.
Μέρες τοῦ 1956 μ.Χ.

Ἡ μπάντα τῶν μουσικῶν
παιανίζει ἓνα πένθιμο ἐμβατήριο τοῦ Μότσαρτ
μέ εὐλάβεια σιωπές πανσελήνου
χρυσό αἶμα κίτρινων φύλλων στά χέρια τους.
Τόσο ἀόριστο τό ἄγγελμα τῶν στρατιωτῶν
παρουσιάζοντας ὅπλα
ιδεώδη σάλπιγγα λύπης.

Ἀκολουθεῖς τήν κηδεῖα τῶν ποιητῶν
φορᾶς μαῦρο καπέλο
ἐγκωμιαστικά τοῦ ἀπογεύματος σύννεφα
ἐμφύλιο κραγιόν πῦρ αἰθόμενον
Πουλιά ἀνοίγουν τήν ὀμπρέλα σου στόν οὐρανό
κι ἡ σκόνη βάφοντας τά παπούτσια σου
παγιδεύει τό χρόνο.

Ἀναστηλώνω μακάριο χῶμα ἰαχές ποιητῶν.

20 Ἰανουαρίου 1989-15 Ἰουνίου 2003

ΧΙΟΝΙΖΕΙ κοτσύφια σέ μνήματα
μαῦρο πυρίτιδας
ἀπό χάκωμα φωτογραφίας.

Εταιρεία Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΣΤΟ ΣΑΛΟΝΙ τοῦ σπιτιοῦ μου, ἐπάνω ἀκριβῶς ἀπό τό τζάκι, ὑπάρχει μιά ὠραία γκραβούρα πού εἰκονίζει τόν Ρόβα, τό πέτρινο νά περνᾶ γεφύρι τοῦ Ἀώου καμαρωτός καβάλα στή λευκή του φοράδα.

Τό σπουδαῖο, ὅμως, καί γοητευτικά παράξενο εἶναι ὅτι μιά φορά τό χρόνο, στίς εἴκοσι ἕξι Ἰουλίου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ὁ ὠραῖος ἀναβάτης ξεπεζεύει ἐκτάκτως, ἀπό τήν ματαιότητα ἐξέρχεται τῆς εἰκόνας του, καί μαζεύει ἀπό τίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ, εἰσαιρετικές γιά τό σχῆμα τους πέτρες, τό πιθανότερο μικρά χαλίκια, δῶρο στήν ἀγαπημένη του Βέβαια, οἱ πέτρες εἶναι τόσες ὅσες καί τά χρόνια της.

Τήν ἴδια στιγμή, παράξενοι στρατιῶτες, οἱ ἄμωμοι τοῦ τάγματος ἐθνοφυλακῆς, τόν καταδιώκουν καί τόν πυροβολοῦν μέ τά ἀπασφράπτοντα καί γυαλιστερά λόγω τοῦ γράσου MI τους, κατηγορώντας τον πώς τά ἱερά προδίδει μυστικά τῆς κοιλάδας καί τοῦ δρυμοῦ, πού παλαιότεν διασώζουν, σέ κόρη ἀναίσχυντο καί ἀσέβητο.

Ἐκεῖνος, ὅμως, γρήγορα τούς ξεφεύγει, ἀνάβοντας μιά ὠραία καί μεγάλη φωτιά, τυφλώνοντάς τους μέ γαλάζιο καπνό. Τό μόνο κακό εἶναι ὅτι ἡ φοράδα του ἀποκτάει κάτι μικρές σταχτιές βοῦλες πού γρήγορα ὅμως ὑποχωροῦν μέ τό δροσερό τοῦ Βοριᾶ ἀνεπαίσθητο φύσημα.

Ἔτσι, μέ τό θυμό του καθησυχασμένο, συνεχίζει τό ταξίδι του στίς δεντροστοιχίες τῶν κυπαρισσιῶν, μέ προορισμό τά σύννεφα τῆς Πίνδου καί τή δόξα του στά

Βαλκάνια. Στό νοῦ του φέρνει μόνο τήν ώραία κόρη,
πού ἄν καί κατοικεῖ στή μελάνη του ἔχει τώρα κάμ-
ποσα χρόνια νά τήν δεῖ καί νά τήν χαρεῖ, τήν θείαν
ἐνθυμούμενος ἀπταίστως δωρεάν τῆς μορφῆς της!

12 Ἰανουαρίου 2003, Κολωνός

Εὐμύσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Παρασκευή τῶν Ἐρινύων ξύπνησε
 μέ γυμνωμένα στήθη
 πυρετό εὖμορφο
 κι ἐνῶ μέ ἀργές ἔριχνε κινήσεις
 τό μισοφόρι στό πάτωμα
 γεμάτο ρόδια
 καί παλιούς χάρτες τῶν Βαλκανίων
 εἶδε στήν κάμαρά της
 νά κατρακυλοῦν
 τρεῖς ποταμοί

Ἄωος
 Εὐφράτης
 Γουαδαλκιβίρ

λάφουρα ἐξαίτια τῆς νυχτός καί χίλιες λέξεις,
 βραχιόλια μπακιρένια πανσέληνα
 λευκώλενα ἀδράχτια.

Στή γλώσσα τή δική της ἔγνεθε
 μέ βιόλες ἀηδονιῶν
 τό θῆτα τοῦ θανάτου.

Ἵστερα ἀπό τό σεντούκι ἀνέσυρε
 μέ τό χρυσό της χέρι
 τά ἀσπροσέντονα
 σιτάρι ἀπό χῶμα καστανό
 λιγνό δρεπάνι στάχυα ἀκόμη εὐωδιάζον.

Καί πλάϊ στή θύρα
πού κροτάλιζε ἀπ' τόν κακόν ἀέρα
γονατιστή στό εἰκόνισμα

— ὅπως τίς νύχτες στόν ἀργαλειό —

ἀπό τήν πολλή πού ἐπώαζε
ὑπακοή ἢ ζωή
ἐκλιπαροῦσε τήν ἥττα τοῦ γεγονότος.

31 Δεκεμβρίου 2000

Εὐμύσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

” Ἀσπρα λεπτά μακριά δάχτυλα.

Νερά τοῦ φεγγαριοῦ.

Σπίτι γεμάτο φαντάσματα

ἐσθῆτες καί ρούζ

ροῦχα καί ψαλίδια χρυσά.

” Ἀνθη λευκά βυσσινιάς στό παράθυρο.

Ἡ ἄρμονία τῶν φορεμάτων ἔγγιζοντας τά πόδια της.

Λίγη πένθιμη χλόη,

στρατῶνες καί κοιμητήρια.

” Ὄμορφο πανσέληνο πρόσωπο. Ἀλληγορία φεγγαριοῦ.

Λυσιτελῶς στό λαιμό της δάκρυα πουλιῶν.

Στούς ὤμους χνούδι ρόζ

πού εὐλαβοῦνται οἱ ἄνεμοι.

Ρόδο τό αἶνιγμα στήν παλάμη της.

” Ἐδενε τά σεντόνια μέ τίς φουρκέτες

καί τά ὄνειρα

γέμιζε στάχτη καί θαλάσσια ξύλα τό δωμάτιό της

σβήνοντας τήν πίκρα μέ κιμωλίες.

Δέν ζύμωνε

δέν κένταγε

μέ τά βελόνια τοῦ θανάτου

στό κεφάλι της.

Τήν κατοικοῦσαν δύο ἄγριοι ποταμοί

μέσα στό πρωινό φῶς

τέσσερεις ἄγγελοι

Στά χέρια της αίματινοι κύκλοι
ένῳ τὰ στήθη της ἑξαίσιες φωτιές
σκοτείνιαζαν τό παρελθόν.

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

Σταροχώραφα καί τζίτζικια μυγδαλιές
 ποικιλόχρωμες σαῦρες
 κατάρτι σκιερῆς καρυδιᾶς μέ πρωραῖα τρυγόνια
 προεόρτια τοῦ μεσημεριοῦ
 οἱ ὄχεντρες στήν εὐλάβεια τῶν χρωμάτων.
 Λαύρα συκῆς ἔνοχης
 ὡς τά μηλίγγια ἢ σιωπή.

Φιλιατρό Διονυσίου Σολωμοῦ ὅπου
 ἔκρυβες τό δάκρυ
 καλεστική γλώσσα ἡδονῆς
 ὑδράργυρο ιδιόμελης λήθης
 σφῆκες καί ὄμποε ἀλάθητους κρότους

περιπαίχτρα σάλπιγγα ὑπέρ τοῦ ἐρχομοῦ σου

γυμνή κλωνάρι κραδαίνοντας κουτσουπιᾶς
 ἴσαμε Ἀνδαλουσία
 ῥέμβη λίθων σέ ἡδύφλογα δάχτυλα.

Ἄνεκαθεν ἀκαταπαύστως ὑπῆρξες ὠραία
 σκοτεινός ἴαμβος ἔξαψης εὐωδιά γῆς
 ὑγρή καί πυρωμένη ὡς τό κόκκαλο
 πάθη πεποικιλμένη ἐξ οὐρανοῦ

μάνητες
 εὐφλεκτο φῶς
 βάκχες φωνῶν σόλ σπουργίτια.

Πές μου
τί γύρευαν στό λιοπύρι
στό μπλάβο σου θυζί σέ ροζακί ρῶγες
ἀλλόφρονες μέλισσες στάζοντας τρύγο.

Βιολέτες πού βαθύκρημα καστανά
εὐωδίαζαν μαλλιά
ἐν ἀναμονῇ τοῦ βλέμματος.

Ἐν τέλει ὄνειρεύεσαι μέ τόν σίτον καί τή μουσική
τ' ἀνέγγιχτα τῆς αὐγῆς
καί ὁδοιπορεῖς ἄφοβα
σέ τίποτα ἐρημιές ἀκουαρέλας
τυραγνισμένα ἀπό ὑγρασίες φρέσκα
στίς τελευταῖες σελίδες τ' οὐρανοῦ καί τῶν στίχων.

Στό πιό παρθένο μέρος τῆς μοίρας σου.

1-4 Ἰουνίου 2001

Καί πρόσεξε μὴν τὴν παραγγεῖλεις στὴν Πόλη
καί τὴ Βενετιά
στὶς γέφυρες τίς σκοτεινές τοῦ Δουνάβεως
μακριά στό Βουκουρέστι·

—κι ἄς ὠρύεται ὁ Τσέλαν—

πάρεξ σέ Χιονιαδίτη μάστορα
μέ τὴ σελήνη στό σελάχι
καί μουγγές νύχτες τοῦ Γράμμου
ἔνοχα μέ ἰώδιο καί κοντύλι χρυσό
ἱστορημένες στό στῆθος του.

Τί ὠραῖα
τὴ χαρά νά δώσεις στοῦ ξύλου τὴν εὐλάβεια
ὠχρα προπατορική
ἐγκαυστικό κοκκίνο
ζάπλουτο μπλέ Σαρανταπόρου πού θέλησε ὁ καιρός
τό φῶς ἄστρου
πού μέ τόν ἐναέριο χάθηκε νόστο χελιδόνας.

Ἄρώματα ἀπ' τό Ἴσπαχάν νά κρύβεις μέσα
τὴν ἀσημί κατάνυξη τοῦ καθρέφτη
χτένι νεόνυμφο ποικιλίες ρόδων
μετάξια ἀπό τὴν ἀνοιξη τοῦ κορμιοῦ σου

Ἵστερα ξαφνικό βοριά νά φυλάξεις
μιάν ἐξαίρετη λήθη

ἔρωτα μέ ἴλιγγο κοιτάσματα πένθους
εὐώδεις κεραυνούς τῆς ἀνοιξέως

βαθιά νά ἀφουγκράζεσαι
γίλέκο πρώτου ἔραστῆ
τή δόλια πίκρα τῆς πεθερᾶς σου
χρυσοποίκιλτη γραφή ἀπό τὰ Γιάννενα

Ἐρινύες

Καί πές του μὴν ξεχάσει στήν ὄψη
νερά κρυστάλλινα
δρυσάτα τσαμπιά
σπαρτά
νεοσύλλεκτες φρέζιες
κουτσουπιές ρόζ ἀνθύλια
κύλικες,
λελέκια,
ἀτελεῖς γραμμές,
πουλιά διαβατικά
ἀγκάθια
βηματισμούς ἀλόγων
αἱμάτινη βροχή,
ἀνεμοζάλη,
θάνατον
κομῆτες μίαν ἀνοιξιάτικη νύχτα.

6-14 Μάη 2002

ΑΝΔΡΕΣ ΦΩΤΟΣ
Ἡ
ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΑΝΕΜΟΙ

Χειρονομίες εὐσεβῶν
Ὅξιές καί πεῦκα ὡς καρμανιόλες τοῦ ὀρίζοντος
Αἰχμηρά σύννεφα Μεραρχίες τριαντάφυλλα
Ἄντρίκιο αἶμα χεῖλη σαρκώδη
Λάμψη μεσημεριοῦ
Μύρα ἐλευθερίας
κιβούρι καί δαφνόφυλλο.

Τά ὠραῖα κορμιὰ
Οἱ πλούσιοι ἄνεμοι
Χωρίς αὐτόπτες μάρτυρες
Βοριάδες πρίγκιπες
Τά σεμνά φορέματα τῆς Ἰοκάστης
Ἡ μονότονη τῶν τουφεκιῶν φράση
Τριαντάφυλλα οβίδων
Ἄνάσαστοι ἀξεπέραστοι
Σαῖτες κατά τύχην ὄλωσ
Ὁ ἔρωτας μέ τό λοξό τοῦς ἐφοδίαζε βλέμμα
Ὁ θάνατος χαρά ἐνδόμυχη

Τοῦς ἀνηφορικούς δρόμους
πάντα τοῦς μαστιγώνει φεγγάρι.

20 Δεκεμβρίου 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

Παράδοξα δῶρα

Παράδοξα δῶρα.....	7
Αιολίς.....	10
Σέλας.....	12
Ρόδον αἰῶνος.....	14
Πρίγκιπας.....	16
Ἦχώ βραχιολιοῦ.....	18
Περιττές σκέψεις.....	20
Πνευστή ἄνοιξη.....	22
Οἱ γυπαετοὶ καὶ τὸ νεκροταφεῖον.....	24
Ὁ Οὐγο Φόσκολο στὴν ἐθνικὴ Ἀθηνῶν-Κορίνθου.....	25
Ἀπειλή.....	26
Μπερέτα.....	28
Μέρες τοῦ 1956 μ.Χ.....	32
Χιονίζει κοτσύφια σέ μνήματα.....	33
Παρασκευή.....	34
Ἡ ἦττα.....	36
Σκηνοθεσία.....	38
Νηνεμία.....	40
Ὡδὴ σέ νυφικὴ κασέλα.....	42
* Ἄνδρες φωτὸς ἢ Πλούσιοι ἄνεμοι.....	44

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΩΡΑ
ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΖΩΤΟΥ ΜΕΚΟΛΛΑΖΕΞΩ
ΦΥΛΛΟΥ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΣ ΣΕΛΙ
ΔΕΣ ΠΕΝΤΕ ΕΝΤΕΚΑ ΔΕΚΑ ΕΦΤΑ ΤΡΙΑΝΤ
ΑΕΝΝΕΑΣ ΑΡΑΝΤΑ ΠΕΝΤΕΚΑΙΣ ΑΡΑΝΤΑ
ΟΧΤΩ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΦΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΜΕΤΥΠΟ
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΙΩ
ΑΝΝΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔ
ΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΑΛΑΖΙΟ ΠΛΑΝΗΤ
Η ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΤΤ
ΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΤΗΘΗΚΕ ΣΕΧΙΛΙΑ ΔΑΝ
ΤΙ ΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΝΩΛΗ ΛΥΡΑΚΗ ΤΟΝ
ΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑ ΔΕΣ ΤΡΙΑ ΕΓΓΑΛΟ
ΓΑΡΙΑΣ ΜΟΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚ
ΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΔΙΟΝ

άρ. έκδ. 35

ημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσο

55206

KON

2-23-